

27.09. 2024

Til Rovviltnemnd 4 og 5

Sekretariat: sfospost@statsforvalteren.no; christian.hillmann@statsforvalteren.no

Leder rovviltnemnd 4 Sissel Rundblad sisselrun@ofk.no

Leder rovviltnemnd 5 Thomas Breen thobre@innlandetfylke.no;

Kopi: (post@miljodir.no; Postmottak@kld.dep.no)

Klage på vedtak om lisensjakt på ulv i ulvesona i region 4 og 5. Nei til jakt i ulvesona, ulvefamiliene må leve!

Naturvernforbundet viser til nemnd 4 og 5 sitt vedtak i Fellessak 4/24 «Fastsetting av kvote og område for lisensfelling av ulv innenfor ulvesonen i 2025».

Rovviltnemnd 4 og 5 vedtok på møtet å skyte to stabile familiegrupper innenfor ulvesona. Til sammen utgjør dette inntil 12 ulver i grensereviret Boksjø og i Risberget/Ulvåa, et helnorsk revir. Nemndene vedtok i tillegg til dette skyting av «eventuelle fjørårsvulper som går igjen i området Fjornshøyden og som kommer fra Fjornshøyden-reviret...».

Naturvernforbundet klager på vedtaket på bakgrunn av nedenforstående argumentasjon. Vi mener at det ikke er grunnlag for ulvejakt i ulvesona i 2025 jf. naturmangfoldloven og Bernkonvensjonens føringer.

Ulvebestanden i Skandinavia har gått mye ned på grunn av jakt siste året. I Norge hadde vi i vinter etter jakt kun omkring 40 ulver inkludert grenseflokker. Dette er i følge forskningen det laveste antall dyr på nesten 10 år!

Sekretariatet for nemndene har i sin vurdering av skyting av inntil en familiegruppe basert alle faglige vurderinger opp mot kunnskapsgrunnlag, lover, forskrifter og Bernkonvensjon på dette. Nemndene legger til skyting av enda en familiegruppe samt et ukjent antall ulver i et gammelt revir, uten å foreta en ny, faglige og kunnskapsbaserte vurderinger av hva denne mer enn doblingen av kvote kan medføre. Dette er i strid med naturmangfoldloven, forskriften og ikke minst Bernkonvensjonen, som ikke en gang nevnes i nemndene vedtak. Derfor er ikke vedtaket i tråd med naturmangfoldloven og det må kjennes ugyldig.

Når det gjelder grenseflokker i Boksjøreviret vil vi særlig peke på at Länsstyrelsen i Västra Götalands län har uttalt at de ikke har planer om jakt på svensk side. De beskriver at ulvene er sky og sier: «Länsstyrelsen i Västra Götalands län anser att det därför är olyckligt att Boksjöreviret omfattas av beslut om jakt».

Og som på svensk side er det heller ingen konflikter mellom Boksjøfamilien og tamdyr på norsk side, ingen husdyr er dokumentert tatt av disse ulvene. Å skyte stabile, forutsigbare

ulvefamilier som ikke tar eller er en trussel mot husdyr er etter vårt syn en uakseptabel forvaltning av en fredet og kritisk truet dyreart.

Status ulv 2024

Jf. www.rovdata.no sin statusrapport per 01.06. 2024 har det vært en betydelig bestandsnedgang av ulv i Skandinavia sist vinter, fra 510 dyr forrige vinter til 440 ulver sist vinter. I den norske delbestanden ble det påvist 58-60 ulver, hvorav 42-44 dyr med helnorsk tilhold og halvparten av 32 ulver som ble dokumentert i grenserevir med tilhold på begge sider av riksgrensen. Merk at disse tallene inkluderer døde ulver skutt under lisensjakten. Rovdata sier at «den norske bestanden har vært på eller marginalt over målet de to siste årene. Den norske ulvebestanden er den laveste på nesten 10 år. Rovdata dokumenterer og konkluderer med en betydelig nedgang i ulvebestanden. Basert på kunnskapsgrunnlaget, bestandsnedgang og et svært høyt uttak vinteren 2024, med hele fire ødelagte revir, inkludert de to familiegruppene Fjornshøyden og Rafjellet mener vi at det det ikke er faglig og juridisk rom for å tillates jakt i ulvesona vinteren 2025.

Kritiske forvaltningsfeil:

Naturvernforbundet finner det særlig alvorlig at nemndene og sekretariatet benytter brutto bestandstall uten å trekke fra de døde ulvene som er kjent drept i lisensjakt sist sesong. De unnlater å vurdere bestanden ut fra at både en helnorske familiegruppe og en grensefamilie samt to to revirmarkerende par er skutt sists vinter.

Fem ulver i den helnorske familiegruppen i Rafjellet ble skutt vinteren 2024.

Seks ulver i grensefamilien Fjornshøyden ble skutt.

I tillegg ble to av vinterens fem revirmarkerende par skutt, tilsammen fire dyr i Åsta og Rømskog.

Jf siste kunnskapsstatus var det 4 helnorske og 2 grenseflokker, dvs. 4,5 familier som var levende. Dermed ligger bestanden før yngling helt i nedre del av vedtatte bestandsmål. Sist vinter ble to familiegrupper og to revirmarkerende par skutt. Vi mener det ikke finnes tilfredsstillende, faglige vurderinger for å hevde at bestandsmålet vil nås med vinterens lisensjakt på to familiegrupper inntil 12 ulver samt X antall dyr i Fjornshøyden inne i ulvesona. Vi minner også om at det er vedtatt en særdeles høy kvote med skyting av inntil 14 ulver på utsiden av ulvesona i region 4 og 5.

Nemnda hevder følgende i sin begrunnelse:

«Med 5 helnorske revir og 4 grenserevir, jf kunnskapsgrunnlaget, vil det etter foreslåtte uttak være igjen 4 helnorske revir og 3 grenserevir. Med en forventet yngleprosent på 70 vil en etter uttak ligge trygt på minst 3 helnorske ynglinger, jf rovviltforskriften §4, og i tillegg minst 2 ynglinger i grenserevir. Bestandsmålet på 4-6 ynglinger, jf rovviltforskriften §4, vil dermed høyst sannsynlig kunne nås.»

Her mangler matematisk kunnskap siden $3 + 0,5 = 3,5$. Dermed er det feil av nemnda å konkludere med at bestandsmålet på 4-6 høyst sannsynlig vil kunne nås.

Vi viser også til Statsforvalterens figur i saksdokumentene s 10, vil bestanden med et slikt uttak falle under bestandsmålet. Nemndas vedtak er verken kunnskapsbasert eller i tråd

med rovviltforskriften, som sier at det skal sannsynliggjøres at bestandsmålet nås og med kunnskapsgrunnlag og andre aktsomhets hensyn jf. naturmangfoldlovens §§ 4-12.

Sekretariatet har i sin innstilling anbefalt felling av inntil en familiegruppe og basert alle faglige vurderinger opp mot kunnskapsgrunnlag, lover, forskrifter og Bernkonvensjonen på dette. Nemndene legger på skyting av enda en familiegruppe samt et ukjent antall ulver i et gammelt revir, uten å foreta faglige og kunnskapsbaserte vurderinger av hva denne mer enn doblingen av kvote kan medføre. Dette er i strid med naturmangfoldloven, forskriften og ikke minst Bernkonvensjonen, som ikke en gang nevnes i nemndene vedtak. Nemndene hevder i sitt vedtak at «Et slikt uttak vil ikke påføre bestanden en for stor samlet belastning, jf. naturmangfoldloven § 10, eller true overlevelsen av den skandinaviske ulvebestanden på lang sikt, jf. naturmangfoldloven § 5 og rovviltforskriften §§ 3 og 7». Men dette gjøres helt uten faglige vurderinger og er derfor ikke et vedtak i tråd med naturmangfoldloven. Derfor må vedtaket kjennes ugyldig.

Vi mener også at nemndenes vedtak om å skyte «eventuelle fjorårsvalper som går igjen i området Fjornshøyden» (et grenserevir der 6 ulver ble skutt sist vinter) er basert på udokumentert kunnskap og feil bruk av naturmangfoldloven, forskriften og uriktig tolkning av Bernkonvensjonen. Vi mener også dette er i strid felles norsk-svensk forvaltning (statssekretæravtalen) om å bevare de genetisk aller mest verdifulle ulvene, siden man ikke kjenner til opphav til de ulvene som eventuelt måtte befinne seg i dette området. Det kan like gjerne være nyinnvandrede dyr siden reviret er blitt ledig etter vinterens skyting av lederdyr og valper. Hvilke dyr som eventuelt befinner seg her og hvilket genetisk opphav de har etc. er fullstendig ukjent på vedtakstidspunktet. Dette anser Naturvernforbundet for å være en grov forvaltningsfeil av nemnda. Her er kunnskap, aktsomhet og naturmangfoldlov satt helt til side, noe som er uakseptabel forvaltning av arten som er fredet og kritisk truet. **Dette må derfor anses som et ulovlig vedtak jf naturmangfoldlovens krav til kunnskap og Bernkonvensjonens føringer.**

Andre hovedargumenter:

Ulven er en kritiske truet art i Norge (CR, Rødlista 2021) og freda av Kongen i statsråd.

Ulvesona er opprettet for å gi ulven i Norge et areal der ulven skal få leve og forvaltes på en økologisk og bærekraftig måte, slik Stortinget har vedtatt.

Naturvernforbundet mener det ikke finnes faglig eller juridisk grunnlag for skyting av stabile ulvefamilier innenfor ulvesona i 2025. Vi mener vedtaket er brudd på naturmangfoldloven, særlig §§ 4-10 og Bernkonvensjonens forpliktelser. Vedtaket er også i direkte konflikt med Stortingsforlikene om rovdyr, blant annet i forhold til det todelte målet siden det kun er argumentene til samfunnsinteresser som er negative til ulv som vektlegges i vedtaket.

Nemnda hevder i sitt vedtak at kvoten «ikke er til hinder for å nå bestandsmålet i 2025. Naturvernforbundet mener dette verken er sannsynliggjort av nemndene eller faglig godt nok vurdert ut fra en rekke faktorer. Nemndene viser til sekretariatets faglige vurdering basert på skyting av en familiegruppe, mens nemndene mer enn dobler kvoten uten kunnskapsvurdering av hva denne avskyting faktisk innebærer. Dette anser

Naturvernforbundet som en betydelig svakhet i strid med nemndenes mandat, naturmangfoldloven, forskriften og Bernkonvensjonen.

Bestandssituasjonen er langt svakere enn det nemndene har lagt til grunn om man tar hensyn til alle døde ulver fra den kjente bestanden. Nemndene inkluderer skutte familiegrupper og døde ulver i sitt bestandsgrunnlag. Naturvernforbundet mener dette er helt feil. Kjent bestand er i realiteten betydelig mindre enn det nemndene legger til grunn.

Det er i tillegg vedtatt store kvoter for skyting av ulv utenfor ulvesonen og til sammen kan en svært mye ulv skytes i Norge innenfor hele jaktperiodene 01.12. 2024. til 31.05. 2025.

Vedtaket om felling innenfor ulvesona utgjør mer enn dobbelt så mange ulver og dobbelt så mange familiegrupper som det sekretariatet la til grunn. Nemndene har ikke gjort en seriøs faglig vurdering for konsekvenser for ulvebestandene når de vedtok en mer enn dobbelt så stor kvote. Dette er svært uansvarlig forvaltning og helt uakseptabelt sett fra et biofaglig og juridisk ståsted.

Naturvernforbundet påpeker at denne totale samlede belastningen IKKE er tilfredsstillende faglig vurdert i vedtaket, jf. § 9 og § 18 andre ledd i naturmangfoldloven. Dermed kan det heller ikke hevdes at andre deler av §§ 4 -12 er ivaretatt i vedtaket. Dermed er det heller ikke faglig holdbarhet i påstanden om at kvoten «ikke er til hinder for å nå bestandsmålet i 2025.» Vedtaket er dermed i strid med naturmangfoldloven.

Vedtaket om vilkårlig skyting av et ukjent antall og tilfeldige ulver innenfor et revir som ble ødelagt sist vinter (Fjornshøyden) er ikke i tråd med en kunnskapsbasert forvaltning. Vi mener dette også er i strid med rovviltforskriften og naturmangfoldloven, Bernkonvensjonen og den felles norsk-svenske avtalen om å bevare de genetisk aller viktigste ulvene.

Vi vil også legge vekt på at Länsstyrelsen i Västra Götalands län ikke har planer om jakt på svensk side. Dette fordi de ikke finner konfliktsituasjoner knyttet til dette reviret. Ulvene er sky og har ikke angrepet verken tamdyr eller hunder og Länsstyrelsen i Västra Götalands län «anser att det därför är olyckligt att Boksjöreviret omfattas av beslut om jakt».

Naturvernforbundet viser til naturmangfoldloven og minner om at rovviltforvaltningen skal gjøres på et kunnskapsbasert grunnlag og i tråd med andre aktsomhetsparagrafer. Innenfor kunnskapsgrunnlaget ligger både naturmangfoldlovens generelle føringer, Bernkonvensjonens forpliktelser, bevaringsforpliktelser ifht CBD, aktsomhetsprinsippene §§ 4-12 i naturmangfoldloven, oppdaterte bestandsdata og biologiske/økologiske fakta og vurderinger. Bestandsutvikling både i Norge og i den totale sør-skandinaviske bestanden må legges til grunn, underlegges bedre faglig vurdering, også opp mot langsiktige bevaringspolitiske mål samt naturmangfoldloven. Vi finner det oppsiktsvekkende at nemndene ikke vektlegger viktige bevaringsprinsipper når de på en biologisk og kunnskapsbasert måte skal forvalte en kritisk truet og fredet art i norsk natur. Nemndene fokuserer nesten kun på bestandsmålet og næringsinteresser/§18 c. I tillegg legger de døde dyr og skutte familiegrupper til grunn for sine bestandsvurderinger, noe som faglig må påpekes at er helt feil!

Klima- og miljødepartementet (KLD) har ved flere anledninger påpekt at det ikke er bare bestandsmålet som skal vektlegges eller være avgjørende. Den todelte målsettingen som Stortingsforliket har fastsatt i 2004 og den entydige føring om at rovdyra skal forvaltes på en økologisk og bærekraftig måte blir ikke fulgt opp på en faglig og juridisk tilfredsstillende måte for ulvens del. Dermed oppfattes nemndenes vedtak å være i strid med naturmangfoldlovens §§ 4-12.

Bernkonvensjonen sier entydig at skyting av truede arter skal være aller siste utvei når alle andre tiltak er forsøkt. Dette følger ikke Norge opp gjennom dette vedtak om å skyte vilkårlige ulver som ikke har gjort skade eller har en dokumentert unormal adferd. Alle ulvene oppfører seg som normal ulv. At enkeltdyr kan svinge innom veier eller kulturlandskap er vel kjent og helt normal adferd, og det er ikke til å unngå at enkeltdyr noen gnager kommer ganske nær bebyggelse. Slik er naturen uten at det er noe unormalt ved slik adferd. Det er heller ikke unormalt at ulv spiser elg, og mange steder i ulvesonen er det allerede for mye elg som utgjør en trussel mot biologisk mangfold, slik at om ulven har en liten begrensende effekt på elg så vil det være gunstig for biologisk mangfold i ulvesonen.

Naturvernforbundet vil understreke at Bernkonvensjonen har en rekke viktige forutsetninger, og omhandler mange flere arter enn den freda og kritisk trua arten ulv. Norge som nasjon har ratifisert den og forpliktet seg til å følge opp konvensjonen. Det er svært mange arter i Norge som skal forvaltes i tråd med Bernkonvensjonen, ikke bare ulv! Derfor er Bernkonvensjonen en svært viktig konvensjon som sammen med Naturmangfoldloven skal bevare vårt fantastiske og mest trua arts mangfold.

Konvensjonen har som mål å sørge for bevaring av ville dyr og planter og deres naturlige leveområder, i tillegg til å fremme europeisk samarbeid over landegrensene innen disse temaene. Mange arter og leveområder er truet i Europa. For å sikre at disse ikke går tapt, skal Bernkonvensjonen sikre at det tas spesielle hensyn til dem. Konvensjonen legger til grunn at hvert enkelt partsland har ansvar for å sikre levedyktige ville bestander av de artene som omfattes av liste II. Gjennom et pan-europeisk samarbeid blir det i økende grad utarbeidet handlingsplaner for utvalgte arter.

Liste I omfatter om lag 700 plantearter, både karplanter, moser og alger, som medlemslandene skal totalfredes. I Norge finnes det 52 arter som skal totalfredes. Liste II omfatter om lag 700 dyrearter som skal beskyttes mot fangst, jakt og innsamling av egg. Dette inkluderer pattedyr, fugler, krypdyr, amfibier, fisk, insekter, bløtdyr, pigghuder, koraller og svamper. 145 fuglearter, 30 pattedyrarter, et krypdyr, en amfibiart, fire øyenstikkerarter, fem billearter og tre sommerfuglarter finnes i Norge. Medlemslandene er forpliktet til å fredes artene og til å sikre deres leveområder.

Naturvernforbundet mener det er uakseptabelt å bruke ulveforvaltningen til å vanne ut verdien av Bernkonvensjonen. Naturvernforbundet understreker at begge rovdyrforlikene på Stortinget (2004 og 2011) legger Bernkonvensjonen og norsk lovverk som overordna grunnlag for forvaltning av våre fire store rovdyr. Når forvaltningen leter med lys og lykte for å finne smutthull til støtte for omfattende lisensjakt på ulv, så frykter vi at det kan sette en farlig presedens for hundrevis av andre arter i Norge.

Konklusjon:

Naturvernforbundet anser på bakgrunn av dette at det ikke finnes faglig eller juridisk grunnlag for skyting av stabile ulvefamilier innenfor ulvesona. Den norske delbestanden går nedover og ligger nå under målet som Stortinget har fastsatt.

Vi anser vedtaket som konfliktdrivende og faglig uforsvarlig. Vi mener vedtaket er brudd på naturmangfoldloven og Bernkonvensjonens forpliktelser om bevaring av en kritisk truet art. Vedtaket er også i direkte konflikt med Stortingsforlikene om rovdyr, blant annet i forhold til det todelte målet og at rovdyra skal forvaltes på en økologisk og bærekraftig måte.

Vi finner ingen viltfaglig eller biologisk begrunnelse som tilsier at jaktkvote på ulv innenfor ulvesona er forsvarlig i forhold til bevaringsansvaret vi har for en kritisk truet art (CR). Kvoten er ikke i samsvar med moderne naturforvaltningsprinsipper og møter ikke målet om langsiktig bevaring av ulven i norsk natur.

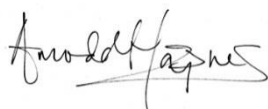
Vår klage er basert på faktisk kunnskapsstatus, bestandsutvikling, bestandens genetikk, vurderinger av biologiske og økologiske forhold, juridiske forhold etter naturmangfoldloven samt ansvar og forpliktelser knyttet til internasjonale konvensjoner for bevaring av biologisk mangfold og trua arter.

Naturvernforbundet mener at nemndenes behandling og vedtak er en meget god søknad for å avskaffe nemndene. Nemndene forholder seg ikke til Bernkonvensjonen, det foreligger klare brudd på naturmangfoldloven §§ 4-12 og det er brudd på Stortingets rovdyrforlik fra 2004. Nemndene forholder seg heller ikke til faktisk levende bestand, men inkluderer skutt familiegrupper og døde ulver i sitt beslutningsgrunnlag. Manglende biofaglige vurdering av konsekvenser for bestanden og dokumentasjon av eventuell ny kunnskap som skal ligge til grunn for vedtaket er ikke gitt. Dette er et klart brudd med naturmangfoldloven og nemndenes mandat.

Vi ber med dette om at Naturvernforbundets klage tas til følge og at det ikke åpnes for lisensjakt på ulv inne i ulvesona vinteren 2025.

Mvh

Naturvernforbundet, Naturvernforbundet i Innlandet, Naturvernforbundet i Oslo og Akershus og Naturvernforbundet i Østfold.

Arnodd Håpnes
Fagleder naturmangfold
Naturvernforbundet

Ole Midthun /s/
leder
NNV Innlandet

Nikolai Norman /s/
styreleder
NNV Oslo og Akershus

Håkon Borch /s/
styreleder
NNV Østfold